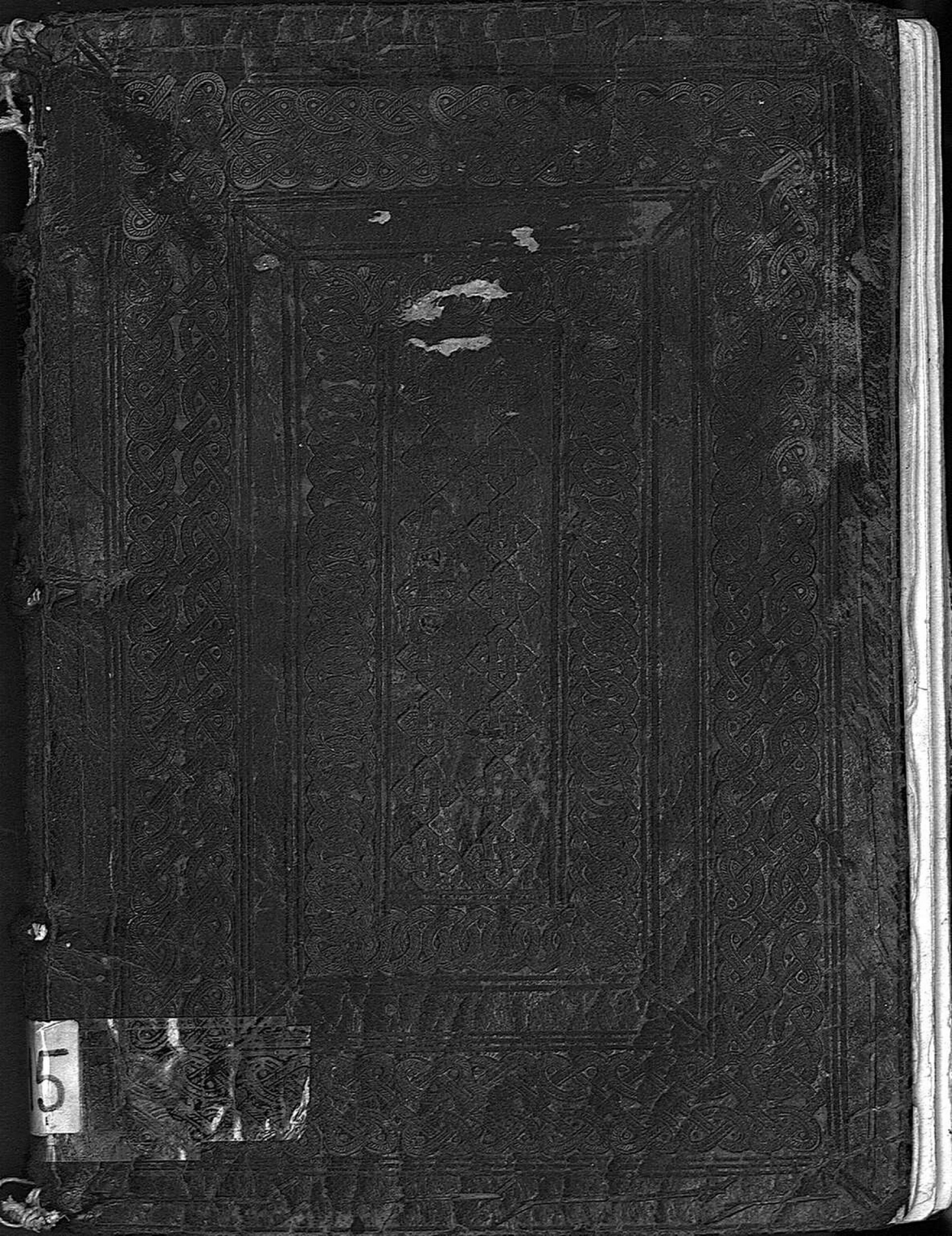

Libro del ojo.

BY APPOINTMENT

Gactatus de fascinacione editus a didaco Aliuari
chanca doctore atqz medico Regis regine qz dñio
rui nostrozun feliciter incipit.

Interrogatus plerūqz d fascinacionee. obmu
tui doctus a socrate dicente. tūc poteris opti
me dicere: si nichil dixeris nisi qd optime scue
ris. qz d huius modi sciencia nō michi optime
cōstabat cum nullus antiquoz. de hac mentionē fecerit qd
si qs fecert valde tñ dīminute ⁊ nō sine magna ābīguitate.
iō eligibilis michi fuit atēus tacuisse qz male loq. tādē pu
dore coactus opā dedi libros ātīquozū pquirere atqz reuol
uere. quo facto nō minui trīstis euasi qz prius fuerā. qz quos
dā iuentī ōnīno eā negātes tanqz rē īpōsibīlē alios vero ale
rētes tanqz rem naturalē. dīsiderans tñ qd hōī naturale est
scīre. nō destiti toto conamine pquirere. qre allīqua ab anti
quis didici. allīa puulo meo ingenio spū sācto adjuuāte ad
iuent. que non arrogātie causa. s; incitacionis animozū sa
piētiorū ad altiorē cognitōnem breuius quo potuero hīc d
pīngere decreui. puulū tractatū copilādo. sō qz lectores oro
atenta bona volūtate equo āīmo suscipiant. Dīuidā presen
tē tractatū in duas partes in pma pte theorica determina
bo decen qōnes ut veritas huius mellius elucescat. In se
cūda patica declarabitur modus curādi pīmo preseruan
tius. secūdo curatiuus ⁊ sicerit finis.

Prima questio. vtrum in corozē humano sit rreperibile
venenū. an sit reperibilis hūana complexio venenosa.

Secūda qō. vtrū. hō hns venenū uel cōpletionē veneno
sā possit reperiri in latitudine sanitatis.

Tertia qstio. vtrū homo hōīnem possit venenare p visū.

Qurta qstio. vtrū fascinacio possit aliter fieri qm p visum

Quinta qō. vtrū qdīz corp^o hūanū sit suscetiūū fascinacōnis

Sexta. qō. vtrū veneficus possit fascinare allīa animalia
preter quam illa que sunt sue spetiey.

a ij

Septima. q̄o. vtruz veneficis possit fascinare herbas ⁊
plātas.

Octaua q̄o. vtruz veneficus om̄i tēpore om̄i dīspōsitiōe
possit fascinare corpora dīspōsita.

IlZona. q̄o. q̄rit cuius conplexiōis ⁊ cuius etatis debēt
eē tallia corpora fascinatoria.

Decima. q̄o. q̄re auctores famosi. v3 Galienus Auicena
Rasis ⁊ alij non capitulauerunt d̄fascinatione.

Queritur primo. vtrum in corpore hūano: sit
reperibile venenū. an sit reperibilis humana
complexiō venenosa. probatur qđ non. sic. d̄
ne venenū aut est tale p̄ manifestā qualitatez
aut per suā specificā p̄prietatē. s3 in latitudine
humane complexiōis nō reperitur aliquid tale nec per ma
nifestan q̄litatez nec p̄ occultam p̄prietatem igitur ⁊c. ma
ior est Auicene. festa. q̄rti ē e ciā Auerror3 colliget. q̄rto. mī
nor p̄3 quo ad primā partem. quoniam omne venenū p̄ mani
festā q̄litate est tale in q̄rto gradu. s3 complexiō hūana est
in primo modo tēperamētū ut p̄3. per auic. sē p̄ma p̄mi cap
tulo d̄ cōplexione. p̄3 etiā quo ad secūdā. quoniam omnis spe
cifica p̄prietas inest om̄i subiecto exūti sub illa spe. s3 māifestū
est qđ non omne corpus humanū est venenosum. s3 in mune
⁊ liberum ab omni venenositate ut ad sensuz patet. igitur sū3
in corpore humano ē venenuz nec reperiri potest hūana cō
plexiō venenosa. in opōsitū est veritas ut multipliciter ostēde
tur p̄mo q2 mortuus hōis in hōiem est venenosus ut p̄3 p̄ auic.
festa. q̄rti tractatu. q̄to cap. iij. vbi dicit ⁊ qñz accidit ex mor
tu hominis ⁊ p̄p̄ie ieiunij accipiētis medulas granorū p̄re
paratas ad corruptionē ⁊ p̄p̄ie lentes. corruptio. Et cā. s̄a
guis hōis rursi extracti p̄cipue t̄pore rixē ē venenum bibē
ti illum ut p̄3 per consilatorē libello de venenis. similiter.
san. menstruus. aut. san. leprosi bibitus facit hōiem pistrigia
tū ⁊ lyncatū ⁊ maleficiatū secūdu3 eum in loco p̄realegato

et secundum alios scribentes de venenis. Sed manifestum est
quod omnia ista reperiuntur in corpore humano. igitur reperibile
est corpus humanum huius veneni. Item in corpore humano repe-
ritur humor melancolicus factus ex adustione melancolie qui e-
bullit super terram et aquo musce efugiant quod putredinis rebus ci-
bantur et ei non appropinquat tanquam rebus venenose ut patet per Galen.
Quarta aphorismorum aphorismo illo. Egestionem nigre vel quod
si sanguis niger. et per alium fecit prima. prima capitulo de humoribus ex
quibus manifeste appetit tale. humus. alii quid huius venenositatis aut ratio
ne exerce siue caliditatis aut propter aliquam occultam qualitatem. Simi-
liter reperiuntur in corpore humano due species colere. vix pra-
scina et erruginea de quibus propter earum venenositatem et ini-
quas qualitatem auctores inter se reperiuntur discordes. quoniam per
facilem. v. dicit ex huiusmodi coloribus febrem non posse
causari eo quod tanta est earum venenositas quod natura non permittit
eas in corpore morari tanto tempore quo possint ad actum pu-
tredinis de venire. sed statim cum generantur per vomitum aut per
secesum expelluntur aut ante quam putrescant homines inter-
ficiunt. Auenzoar autem et auerroyz dicit ex hijs speciebus colere
febrem posse generari sicut ex alijs eam tamen ponunt esse ato-
to genere mortale propter earum venenositatem. de quo proprijs o-
culis vidi casum quem nunc referam. Cum pauci temporis sit
quo peregrinarem ex mandato regali. in quodam optato re-
peri militem quendam michi notum egrotantem febre continua duo-
bus diebus iam transatis ad quem vocatus inueni comitum du-
obus iudeis huiusmodi multitudinem angustiarum pulsus fere ver-
miculante cogitavi illum febrem febri pestilentiali. interim vidi
illum asellatam et vomentem multitudinem colere prasine et etiam
erugine tandem die quarta cum urina laudabili pulsu vermicu-
lari incepit sudare sudore vniuersali et copioso ex insubrenu-
trapta est materia ad cerebrum et post ad cor et sic alienatus
ad paradisum recessit ebrius qui ibi aderat iudicauerunt illum
fuisse mortuum febre pestilentiali. michi tamen visum fuit potius il-

az fuisse febre de genere colere prasine qz illa tēpestate in
illa puincia nec alicubi vise fuerūt .se. pestilētiales. ex qb?
cōiecturaui ex talib? hūoribus .se. generari posse mortales
tū ut volūt avēzoar ⁊ avērror⁹ ⁊ etiā tales. hu. eē veneno
sos ī corpore hūano reptos. erat vir isse conplectīe coleris
cus aduſus prauorū morū. difamatus apd vulgum ⁊ apd
vīros discretos pmaximo fascino de quo multa refere
bantur que ad sensum vīsa fuerunt in opere fascino. ex
quibus concluditur qd in corpore humano reperitur vene
num. qd autem reperiatu conplectio venenosa sic proba
ri potest. omnis dispositio adquisita corpori humano per
artē potest etiā fieri per naturam cum natura prestantior
sit arte ⁊ ars imitetur naturam. sed per artem paulatīe a
sue faciendo potest fieri corpus humanum venenosum vt
patet de puella nutrita napello missa ad Alexandrum per re
ginam iude quā refer Aristotiles in libello d secretis secre
torū. qd etiā p⁹ teste. Gal. 3° de simplici medicina disintōe
q̄ta d muliere q̄ p asuefactionē puenit ad hoc vt ex iusqmo
sumeret sine nocumēto q̄ntitatē magnā. hoc idē p⁹ p anic
sesta. q̄ti. de puella q̄ nutrita fuit napollo ⁊ ita facta fuit ve
nenosa vt ei nō appincaret galina. multo ergo mellius re
piti pōt cōpletio venenosa p naturā qd etiā ostēdi pōt sic.
cuz eadē dispositione cuz q̄ natura hūana cōseruatur potest
pducī ⁊ generari. s3 cū dispositōe venenosa pōt humana
natura cōseruari vt p⁹ in predictis exemplis igitur cum illa
poterit generari cuz cōseruatio nō sit nisi pmanētia in eē ⁊
generatio progressio ad eē relīquitur ergo quod p oaturaz
poterit hō pcreari veneficus. q̄ autē partē quis pūssit fie
ri veneficus anemine hūte sensum dubitari d3 cum pter pre
dicta exēpla aducta auctoritate tātoꝝ. viroꝝ hoc crebif exē
plis ad sensū pōt ostēdi. n3 ratio avērror⁹ aserens opositū
nos cogere d3 qz ex falso sūdamēto pcedit cōtra qm nō dispu
to timore plicitatis sufficiat tenētibus suā opiniōē exēpla q̄
aducā. primo qz si galina nutriatur cūtrīco d cocto in iure
serpētis de inde ex ea cibetur falco vel asur vel aliqua alia

anís tēpore mutatiōis plumarū velociter facit eñ sponere
plumas ut legitur in quodā libro de cura auium ⁊ frēq̃nter
visum est p̃ experientiam cuius efectus nulla alia causa po
test redi nū q̃ galina nutrita fuit venenositate existente in
trítico q̃z adquiliuit in decoctione cuz serpente. quomodo igit̃
tur hoc nō fiet in completiōe hūana cū etiā galina sit tēpate
cōpletōis sicut ⁊ ip̃a hūana cōplectio. n̄z p̃pter hoc galina
d̄limit eē galina ut ostēdere voluit ratio a verroꝝ ⁊ t̃ etiā le
gitur d̄ fungis natis circa cauernas reptiliū venenosozū qđ
facti sunt venenosi p̃p̃t̃ea quod ex terra nutriuntur veneno in
fecta nō tñ p̃pter hoc desinūt eē fungi. etiā p̃ sicum trasplāta
tuz in egito p̃p̃t̃ea q̃z nutrituz ē ex nutrimento bono ⁊ tēpato
factum est ex venenolo non venenosum manēs etiam insua
specie. ⁊ etiā. amalobus in libelo q̃z fecit d̄ vinis docet facere
vuas laxatiuas in serendo in trūcovitis aliq̃m medicinā la
xatiuā ⁊ isto modo fiūt vuc muscateline inferendo in trun
comusum ⁊ alia multa sunt exempla ad que narrandum
non sufficeret p̃ns dies de q̃bus omnibus non rep̃itur ratio
q̃re hoc fiat in illis ⁊ non in homine cum omnes isti efectus
ab eisde virtutibus p̃crectur in plātis ⁊ in animalibus. v̄z.
a virtutibus naturalibus q̃ nō minus insūt hōibus q̃m plātis
⁊ alijs aialibus. q̃re nescio quomodo actoritas nec ratio. a
verroꝝ cohercere pōt aliq̃m intellectuz ad credēdū contra
riū veritatis cū multe rep̃iātur actoritates maioruz aīu mā
tūu opositū ⁊ creba experiētia illd̄ sensualiter nos ostēdat.
Itē per artē pōt homo fieri thiriacalis ut patet d̄ metrida
se rege ergo p̃ artē potest fieri veneficus q̃z oposita circa iōē
hūt fieri sicut iusticia ⁊ iniusticia circa hōinē visus ⁊ cecitas
circa oculū ⁊ sic d̄ alijs multis. Itē p̃ naturā rep̃itur hō h̄ns
virtutē sanādi aliq̃z morbū vt p̃z d̄ rege alfōso portugalēse
gabuit virtutē sanādi scrofulas solo tactu manū vt multi vi
derunt ⁊ ego ip̃e ⁊. etiā reperiuntur multi h̄ntes virtutē sa
nādi rabiā sicut vbiq̃z reperitur p̃ experiētiā. Ergo reperiri
potest hō qui possit alios moribidos facere maxime disposi
tos. Sic multociēs cōpti sunt per experiēciā viri ⁊ femine co

medētes araneas ⁊ oleādrūm ⁊ allia venenosa. qbus nō
solum inonocui euadunt verumtū eis nutriuntur qnadmō
dum si cibis vescerētur d quibus ego noui puellā comedētē
cubelas sine vllō nocumēto. s. cum inter cibum ⁊ cibatuꝝ te
ste. ga. 3.º cōpletionū sit necesse repiri aliq̃ pporcio māifestū
est qđ isti habēt pporcionē cū venenis ⁊ per consequens e
runt venenosi. Ecclā teste anic. vii.^o aī alium reperiūtur hōi
nes qbus ⁊ si momorderint venenose serpētes eis nō nocēt
de quibus dicit se vidisse vnū ī patria sua. hoc autē nō pote
rat eē nisi qz aliqd participabat venēositatis q̃ mediāte simi
litudinē habebat cū venēosis ⁊ iō eis nō nocebatur qz a simi
li nō fit passio. būana .n. natura cōtrarietate habet cum ve
nenis taliter qđ eis sumtis notabiliter sine corruptione ciba
ri nō poterit nisi fuerit illis paulatine a sue facta vt p̃dituꝝ ē
aut nisi sit alicui indiuiduo speciei aliq̃ particularis p̃prietas
mediāte q̃ cōueniat cum aliquo genere veneni cū quo rōne
talis p̃prietatis habet aliqm̃ conuenientiam ppter qm̃ non
leditur ab eo de quo indiuiduo credibile est h̃re aliquā re
pugnantiam cum aliis indiuiduis sue speciei ⁊ esse illis ali
qliter venenosuꝝ sicut ⁊ venenum cum quo habet pporcio
nē ⁊ conformitatē ⁊ sic māifestum est tale corpus humanuꝝ
habere venenum qđ erat pbandum qz nō repugnat repiri
duo indiuidua eiusdē speciei specialicime quoz vnū abeat
p̃prietatē qm̃ alterum non habet ut patet d persico transplā
tato in egīptō respectu p̃fici exītis ī persia qz persicuꝝ egīpti
ē nutritiuum exīs aut in persia est venenosuꝝ. hoc ecclā mā
nifeste aparet de homine pasciēte p̃dorofozbiā cuius morsus
venenat quos morderit qđ p̃z per aluicēa. libro ⁊ sensupe
rius alegatis. idē ecclā euidentissime liq̃t in habētibus. feb.
pestilēcialēs precipue confirmatas cuius .hu. oīo sunt veni
nati ⁊ corrupti ex qbus clare constare potest omnibus veri
tas p̃dicte dubitationis q̃re firmissime tenēduꝝ est in corpo
re būano reperibile eē venenuꝝ ⁊ p consequens eē cōplectio
nē venenosan. tunc ad argumentum in opōsitū. dō. qđ. l3.

maior sit vera minor tñ nō tenet ⁊ ab pbatōne dñz bñ qđ cō
 plectio hūana est tñpata in pmo modo tēperamēti dicēdūz
 qđ intra latitudinē pmi modī potest reperiri venenum ut
 pz de corporibus ī qbus reperiuntur sup̄a dicti. hu. v3 mē
 conia facta p aduſionē. hu. malāconici ⁊ due species colere
 v3 p̄asina ⁊ eruginosa q̄ participāt venenositatē. patet etiā
 d̄ pasciente ydoroſorbiā ⁊ d̄ hūte morbū epidimiciū ⁊ de alijs
 multis qui omnes exñt in pmo modo temperamenti. n̄z d̄
 hoc mirāndum quoniā latitudo pmi modī ē valde ampla in
 tra cuius āplitudinē cadere potest venenū. quoniā p latitu
 dinē pmi modī nichil aliud intelligitur nisi qđā pportio elle
 mētorū q̄ merens est habere formā humanā q̄ pportio repe
 ritur ī balō magna latitudine citra uel vltra q̄m aīa huma
 na nō se conpatitur ⁊ ista latitudo dicitur temperata nō qz
 in ea ellemēta repiātur intēperamēto. s3 qz habet meritum
 ut inſormetur melliori ⁊ pfectiori forma qñ cetere pportio
 nes ellemētorū nō tñ ex hoc ſegitur qđ intra huius latitudinis
 terminos non possit reperiri venenum ymo multociens re
 peritur ex sup̄a dictis manifestū est ex quibus euidenter col
 gi potest in corpore humano posse reperiri venenum ⁊ per
 cōſeq̄ns cōplexicnem venenosam ⁊ hoc de prima q̄ſicne.

Queritur. secundo. vtrum homo habens vene
 num uel completionē venenosam sit in latitu
 dine sanitatis ⁊ vñ qđ non quoniā illd qđ p̄u
 cit hominem ad corruptionem ⁊ mortem nō
 tenet illum intra latitudinem sanitatis. s3 ve
 nenū est huius modī igitur ⁊ c. maior ē nota minor est auice
 ne ſen ſecūda pmi. cap. xv. dicentis. ⁊ illd est q̄rtus gradus
 ut illd ad mortificādū pueniat ⁊ corrupēdūz ⁊ hec quid ē p
 pietas medicinarū venenosarū ⁊ ē illd qđ exiſtit p calitatē
 cūtota uero ſui ſuſtātia mortificans ē venenū. ex quibus a
 paret euidenter qđ ſine ſit venenom pmanēſtā calitatem ſi
 ne p occultā ſemper eſt corruptiūm ⁊ deſtrictiūm vite ⁊ eo

etiam sanitatis quare impossibile est quod huiusmodi corpora reperiantur in latitudine sanitatis. in contrarium est veritas per cuius facilitatem intellectu est sciendum primum ut videtur. **¶** **Sa.** secundo tegni quod tota latitudo sanitatis dividitur in tres partes latitudinem habentes magnam intra quam comprehenduntur corpora sana neutra et egras simpliciter dividens latitudinem sanitatis a sibi opposita egritudine per sensibilem operationum lesionem. itaque quod cumque corpus humanum cuius operationes non sunt lese sensibiliter est intra latitudinem sanitatis. secundo sciendum quod in corpore humano. possunt existere. **hu.** prave qualitates et venenose sine sensibile lesione operationum ut patet de predicto. **hu.** malacolice facto per abusionem melancolie et etiam de duabus speciebus colere supra dicte qui possunt existere in aliqua parte corporis ubi paulatine generatur propter quod paulatim generationem membrum aliquammodo asue fit talibus humoribus et propter asuefactionem ad tempus potest eius malicia sustinere donec eius nocumtum magnificetur et tunc virtus regitiva membri incitat expulsivam ad movendum et expellendum. **hu.** propter eorum actualem nocibilitatem quod ut ait. **Sa.** quicumque non mota non nocent si moveantur nocent. quod manifeste apparet cum predictis. **hu.** non generentur in corpore sicut fulgur quod naturaliter et in tempore habent generari. Etiam eorum nocumtum occultari potest ad tempus propterea quod possunt esse mixti et inhibiti cum aliis humoribus ebrietatibus et obtundentibus eorum malicia quare nullam inferunt sensibilem lesionem in corpore. quod propter relinquitur quod quavis huiusmodi corpora sint egra simpliciter vel ne ultra erunt tamen intra latitudinem sanitatis cum eorum operationes non sensibiliter ledantur. possunt etiam reperiri corpora habentia naturaliter aliquam proprietatem venenosam in sequentem materiam quam in dividualem dicitur proprietas cum in dividuales proprietates excludi non debeant. dicente **¶** **Arnaldo** in parabolis. 13. proprietates in dividuales scribi non valeant etc. ut patet de exemplo adducto in superiori questione deifico transplacato in egipto et de remanente in plia. hoc etiam expictia nos docet. quoniam quosdam

videmus abortire lac allios allea ⁊ multa consimilia q̄ non
sunt ppia speciei hūane nec ad allia causā pūt reduci pter
q̄ ad indiuidualē ppietate quid quid sit talis indiuidualis
ppietas siue determinata pportio elemētoꝝ siue pticularis
influxus corpoꝝ celestiu. n̄ de hoc magis debemus mira-
ri q̄n de alijs q̄n multis efectibus. nisi q̄ hoc cōtingit rariu
alijs aut̄ frequētius. videmus. n. sepe quosdā hōies naturali-
ter geometras allios musicos ⁊ sic de alijs multis allios ita
ineptos ad huiusmodi ⁊ ad alias artes q̄ ecian ⁊ si multo
tēpore doctrinētur nunq̄m nisi inepte ⁊ cū difficultate ad pfe-
ctionē talium artū deuenire pūt. qui efectus ⁊ alijs similes
ad nichil aliū pūt reduci. nisi ad supradictas causas. v̄z ad ī-
diuiduales ppietates inseq̄ntes materiā. quoniā alias nō
eēt vnus hō magis p̄nus ad vnā artē q̄m alius cuz vterq̄
sit cōpositus ex eadē materia ⁊ ex eadē forma hūana. Ex q̄-
bus relinquitur q̄ hō h̄ns talem indiuidualē ppietate ve-
nificapōt eē in latitudine sanitatis cū talis cūplexio sit ei na-
turalis ⁊ in q̄nto m̄ tēpamēti ⁊ similiter pūt reperiri alijs q̄b⁹
talīs venefica q̄litas nō īst p naturā. s̄z accidētaliter. ī q̄b⁹ hu-
venefici ad tēpus nō sūt moti. s̄z sūt aliq̄liter q̄ etati ⁊ in buc-
ti in alijs. hu. q̄re nō nocēt sensibīliter opationes obitas talī
subiecto. ut supra dictū ē ⁊ sic p̄z respōsus ad dubiū ⁊ solutio
ad argumētū l̄z gratia fatilioris discipline ad eū dicēdū q̄ l̄z
venenū inq̄ntū venenū sit pfe corruptiūū subiecto ⁊ mortife-
rū ad tēpus t̄n īpedi eius efect⁹ eo q̄. hu. venenosi sūt ge-
ti ⁊ inibiti alijs. hu. ut dictū est. in h̄nibus t̄n cōpletionēz
naturaliter venenosā dicēdū q̄ l̄z talis cōpletio alijs sit ve-
nosa illi t̄n cuius est nō est venenosacū sit ei naturalis cuz
qua potis est suas p̄ficere opationes q̄re erit intra latitudi-
nē sanitatis.

Queritur. 3°. An homo hōinem possit ve-
nenare p visum ⁊ v̄t q̄ nō ⁊ primo q̄ hō ho-
minē nō possit vene nare q̄ dicit Galie. inde
mala cōpletioe diuersa. hō hōinē sibi similes

nō interficit. nō vīpa vīpera nō draco draconē. Arguitur. 2°.
q̄ non p̄visus actoritate aristotile īdefensu ⁊ sensato ⁊ sui co
mētatoris auerroyz ibidē dicētes q̄ visus fit intus suscipiē
do ⁊ nō extra mitēdo ex quibus colligi pōt q̄ hō hōīnez nō
possit p̄ visum venenare quonīā venenatio nō fiet. nisi vene
nū ⁊ venenatum se cōtangant cū agens ⁊ passiens nō agāt.
nisi a p̄riāta ut vult phīs p̄mo de guātōne. s; cum visus fit
at intus suscipiēdo ⁊ non extra mitēdo manifestū est q̄ p̄ vi
sum homo nichil agit in hōiem. Eritas stat incōtrariū. pro
cuius faciliōri īuestigione sūt aliq̄ p̄uidēda. p̄mo q̄ vna res
in aliā agere cōtingit dupliciter. vno modo materialiter al
lio modo intēcionaliter tūc dē aliquīd agere in aliō materi
aliter q̄nōcūq; suū corpus vel aliqd sensibile sui corporis me
diāte. vel īmediāte aplicatur passienti q̄n admodū ignis a
git in aq̄m cui aplicatur eam sua calitate calefaciēdo ⁊ resol
uēdo. vel quō aliquīd materialiter resoluitur ab aliquo ⁊
mediāte aere materialiter aplicatur passienti sicut vapor re
solutus a re odorabilī se comixcendo aeri donec materialiter
tāgit īstrumētuz odoratus. ⁊ illō dē agere intēcionaliter
vel spīritualiter qd̄ ita agit in passūz q̄ nullo modo illō nō ali
qd̄ illius materialiter tāgit passūz quicūq; modūz visibile agit
in visūz solū suā spēs transmittēdo p̄ mediū donec pueniat ad
īstrumētum visus. hoc modo etiā agit odorabile in potētiā
odoratus ⁊ si nichil materialiter eaz atingat p̄ q̄z modū dūt
doctores venisse tigres ⁊ vultures ad cadauera occissa in
bello magno grecoz. ex q̄tuor cētis leucis q̄ nisi spēs odoris
itūcionaliter se multiplicasset nō eēt possibile ad tantā distan
tiam multiplicari ⁊ attingere vapores resoluti a cadauerib;
⁊ si ōnīa cadauera resoluta fuissent in fumū. hoc modo dici
tur opari lapides p̄cciosi gestati ⁊ multa alia virtutibus ce
lestibus taliter dotata. q̄ propter intēcionaliter siue spīritua
liter opantes taliter q̄ sine hoc q̄ agant materialiter in pas
ciēte virtute qd̄ā culta intēcionalī opantur q̄s virtutes her
mes philosophus dixit mirabiles repiri in lapidib; ⁊ plā

his qualem virtutem habet lapis vocata nomine laparia de qua refert
Albertus magnus in suo de lapidibus quod bestia quodam in se
stata auenatoribus et canibus cum eas inuenit ad eam acce-
dit tanquam ad patrociniū et quod diu lapidē illuz presentē hūt
nillum venatores aut canes eidē pōt inferre nocumentum.
hoc modo opatur saphirus antraci circūdatus. similiter ja-
cintus collo suspēsus cor cōfortat suā virtutem spirituāliter si-
ue intētionāliter transmittēdo nam si materialiter oparen-
tur cum omne agens phisicum in agendo repaciatur et semp
aliquid abiceretur assustātia jan diu ista finissent corrupta et
resoluta quod nō est cū in eadē pfectione reperiantur po- mul-
tos ānos in quā reperi fuerūt ap principio sue generatiōis quare re-
linatur quod multa sunt opatiua intētionāliter siue spiritu-
āliter. Secūdo sciendū quod corpus humanū est plēnū poris
qui pori sunt orificia paruaz venaz et arteriarum ad cu-
tin terminataz quorum iuuamētuz est ut per illos expellā-
tur supfluitates vaporose et serose quod relinquitur ex. tertia di-
gestione celebrata in venis et in mēbris radicalibus et ut p
illos euentetur et refrigeretur mediāte aere attracto totum
corpus quāadmodum cor euētatur et refrigeratur p ābelitū
verba sunt Galieni. Est tertio sciendū ut vult Aristot. in d sop-
no et vigillia quod sepe visus agit in rem visam ut pbat signo
si muliere menstruosa se aspiciēte in speculo nouo quod ificitur
maculis rubeis mediātibus vaporib⁹ resolutis ex sangui-
ne mestruo exeūtib⁹ per porositates oculorū. hoc etiā p-
bat rōne sic omne splēdidum agit in mediū illum illumināz
do et mediāte medio agit in obiectum et quod oculus est d ge-
nere splēdidorū. ydeo agit in mediū et in rem visam. quod e-
tiā rōne pbari pōt naz si solū visio eēt passio et oculus nichil
faceret in rē visam nisi tātūz suscipe idolum re⁹ visibils quod si
bet pspiciū eēt visuum cū sit susceptiū similitudinis re⁹ vi-
se ut p de berillo et speculo. s; hoc est impossibile igitur neces-
se est quod vltra susceptionē ydoli. visus siue potentia visua ac-
tūe concurret in visione cum conatur recipere ydoli re⁹ vi-
b

se in quo conamine necesse ē egrediātur vapores existentes
intra tunicas ⁊ venas oculoꝝ ⁊ dirigātur in rē visā mediā
tib⁹ radijs visualibus p̄cipue si cū atētiōe intueātur auidē
te sicut manifeste aparet in supra dicto exēplo. hanc etiā sen
tētiā vult Aristote. sep⁹. p̄blemātū in redendo causas p̄p̄
quid aspicientes oculos pasciētis obtalmias efficiūtut obtal
mici. Est. q̄rto sciēdū ut colligit pōt ab Aristoti. p̄mo de gene
ratione q̄ actiua ⁊ passiua ad inuicem debēt eē similia in ge
nere. ⁊ dissimilia in sp̄e q̄ cū ōnis actiōe pueniat ex cōtrarie
tate oportet q̄ agētia ⁊ pasciētia sint in eodez genere p̄hisi
co q̄ cōtraria posita sūt sub eodz genere ⁊ oportet q̄ sint dī
similia in specie q̄ asimilli non sit passio. tñ ista dissimilitudo
specificandō oportet q̄ sit essentialis sicut hō ⁊ equus. s̄z sufficit q̄
sit accidentalis ut corp⁹ calidū aut corp⁹ frigidū aut q̄ sit gra
dualis ut magis calidū ⁊ minus calidū. ē quāto. sciēdū q̄ agē
tia ⁊ pasciētia debēt ad inuicē p̄portioari ita q̄ forte pasciēt
co respōdeat forte agēs si debēt actio ⁊ passio fieri ⁊ debili a
gētissimiliter corespōdeat debile pasciens ut p̄z d̄portatib⁹
trabez quoz. nullus p̄se pōt illaz portare si tñ diuidatur q̄z
portare poterit suaz portionez. hijs sic h̄tis ponitur talis p
positio responsiua ad q̄sitū homo hōiē p̄ visuz venenare pōt
aut homo hominē potest fascinare q̄ sic p̄bari pōt. ille efec
tus est possibilis cuius cause sufficientes sūt posibles cūponā
tur in eē. s̄z fascinatio est huius igitur. ⁊c maior nota est mi
nor p̄batur nā ad actionē fascinandi concurre p̄nt ōnes cau
se sufficientes. s. corpus hūanuz h̄is venenū ut satis p̄batū ē
in p̄ma ⁊ secūda q̄stionibus. Concurre etiā potest pasciens
dispositū intra latitudinez hūanitatīs exiēs q̄namodū sūt
corpora tētra pueroꝝ ⁊ ad huc aliquoꝝ. adultoꝝ. sicut sūt
corpora debilia h̄ntia latitudinez poroꝝ ⁊ subtilitatez hūo
ruꝝ facile alterabiliū a causis extrīsecis. repitur etiā sufficiēs
ap̄xiatio agētis ad passuz nā cū visus aliqd agit in rez visaz
materialiter ut p̄z p̄ tertiū notabile. ⁊ etiā possit agere intū
tionaliter cū fuerit hō h̄is venenū siue conplexionē veneno

ſā p̄ indiuidualez p̄p̄ietatez ut p̄z p̄ p̄mū nota bile. p̄z ecia3 p̄
ſimile d̄ baſaliſco. ⁊ ecia3 p̄ ſimile d̄ lupo q̄ cū viderit p̄us hōi
nez hō rauce ſcit vñ ortū habuit illd̄ velgare lupus ē infabu
la. ſz māiſeſtū ē q̄ p̄ applicationē viſus ad 2ē viſaz fiet a p̄p̄iā
tio virtutis intētionaliſ. ⁊ ecia3 vaporū venenoloꝝ. reſoluto
ꝝ ab oculis vidētis ⁊ p̄ eorū impuſſum factū in conamine
vidēdi aer inſicitur uſq3 ad d̄terminatā diſtantiāz infra q̄z ſi
corpus diſpoſitū repiatur ⁊ per aeris attractionē factā incon
tinēte p̄ anhelitū ⁊ poros corporis ut p̄z. per ſecūduz nota
bile ſufficienter aplicari pōt venenofitas mēbris ⁊ hūoribus
ip̄ius obiecti viſibilis diſpoſiti. reperitur ecia3 debita ſimilitu
do ⁊ diſimilitudo neceſaria ad talē actionē nā hō veneficus
⁊ nō veneficus cōueniunt in genere q̄z vtrozq̄z eſt eadē ma
teria ⁊ diſerunt in ſpecie accidētali cū vn⁹ ſit venenofus ⁊ a
llus nō. igitur hō hominē p̄ viſū poteſt venerare ſiue faſci
nare. Secūdo pōt ſic p̄bari. omne qd̄ poteſt forte agens in
fozri paſciētī pōt debile agens in ſibile paſciēte ut p̄z q̄mūz
notabile ſz māiſeſtū ē q̄ venenū corporis hūani pōt venēa
re allō hūanū corp⁹ cū ſuſtātaliter ei a p̄p̄iatur ut p̄z d̄ mor
ſu hōis venenof⁹ ⁊ d̄ ſāguīe hōis ruſi extracti t̄pore rixē ⁊ d̄
ſāguīe meſtruo cū ſuſtātaliter accipiūtur ⁊ d̄ alijs multis
poſitis in q̄ſtione p̄ma. igitur idē poterit fieri a debily agēte
vz a vapore venenof⁹ exeūte ab oculo ⁊ ab ſpecie intētiōali
miſa p̄ oculū hominis hūis p̄p̄ietatē indiuidualē venenofā
incorporib⁹ ſiue iupāſciētibus debilib⁹ q̄lia ſunt corpora ſu
pra dicta puerorū ⁊ aliorū. q̄re multū mīroz non ſolū d̄ ſapī
ētibus vez ecia3 d̄ mediocriter iuſtructis in naturalib⁹ quo
modo negare pōt tan euidentiffimū eſectū cū hoc nō tātū euī
dētiffimis rationibus oſtēdi poteſt ⁊ infalibilibus vez ecia3
crebis exp̄imētis volētibus conſid̄are videri poteſt. Quē ecī
am non p̄ua actoritas multorū fide dignorū ad hoc inue
niri poteſt ut p̄z p̄mop̄ apoſtolū ad galatas. ſz. dicentē quis
vos faſcinauit veritati non obedire. quāuis in hoc loco apo
ſtolus tranſuntine t̄tadat faſcinationē q̄z q̄nad modū illorū

quī fascinoantur corpora corrūpūntur ita illorū intellectu cor
rupti fuerūt ab aliquibus taliter ut veritatē cognoscere nō
poterant ⁊ iō dicebat apostolus illos fuisse fascinoatos. i. cor
ruptos in intellectu non tñ ppter hoc qz transūpñe tradidit
solitur fascino. ymo veraciter affirmatur qz nisi eēt figu
ratū non eēt figura ut p̄ per. Aristo. p̄mo thopicoz dicē
tem ōnes trasserētes secundū aliqm similitudinē trassez. cui
veritati v̄ consonare ut dicit s^r doctor glosa ordinaria sup
illd dīctū dicens qz sūt qdā hōies hñtes oculos v̄etes q solo
aspectu īficiūt alios ⁊ maxime pueros sup qd dicit s^r doctor
qz ex forti ymaginatiōe fascinoatis imutātur sp^s corpori cōiū
ti q imutatio spūuz maxime fit in oculis ad quos subtilio
res sp^s veniunt. vii oculi īficiūt corpus cōtinuū usqz ad d
terminatū spaciū ⁊ multa alia dicit ex qbus omnibus po
test euidēter colligi ipm huic veritati asentire. Et etiā aui
cena. quinto naturaliz ponēs ordinē in animab⁹ rōnabil
bus dicit qz qdam aīc sunt altioris ordinis ⁊ qdam inferio
ris ⁊ qz aīc altioris ordinis ad nutū pñt mutare materiā ex
teriozem ⁊ dicit qz tales fascinoare pñt ⁊ exterminare quos
viderint. qd quid sit d opinione sua sufficit qz cōcedit fascina
tionem. huius cōdicionis dñt fuisse pphetā ballaz doctores
talmudiste. Ascrit etiā beno axia in philahatiata maiori se
videse. equi quoscūqz videbat pati faciebat fluxuz quē
extrahere nō audebunt. nisi capite cohopto. Etiā referunt
cosmogrofi īfectia reperiri mulieres qui solo visu īterfici
unt. Etiam alexāder in poblēmatibus dicit qz venefici dñt
qz qūo qz voluerit aliqm exterminare qz vehemēter intue
atur eum carmine quodam plato. Iōē virgilius. nescio qz
oculus teneros michi fascinoat ānos. Cui veritati consonāt
multi alij doctores tā arabes qm ebraici quoz nōina hic
non aduco qz nō sunt notī apd ōnes. amplius fama non oīo
vana qm totus populus decantat. s̄ notū est fascinoatīcne a
pd omnē populum tan latinuz qm ebraicum qm etiā grecū
⁊ egiciacūm multuz eē difamatum qre nō credendū est tan

vulgarissimū concēptū in nichilo habere fundamentū ideo
valdē mirandū est q̄ obtusione intellectus in hac ignorātia d̄
tentī sunt precipue sapiētes tan manifestissimuz efectum ne
gātes nisi fuerint de illis de q̄bus Aulic. p^o canonis. fen. se-
cūda dicit ⁊ hec sunt res q̄s hōies credēre aborrent qui diffici-
lis dispositionis nō nouerūt h̄itudines. illi uero q̄ sapiētiaz
diligūt non negāt vel ut res q̄ eē non pōt ⁊ sic p̄z quid dicē-
dū ad difficultatē causa breuitatis. l̄z in hoc alliastrōnes mul-
tiplicare possem ad presens tñ sufficiūt q̄ dicta sunt. ad actori-
tatem. aductam in opositū dicēduz q̄ ip̄a se ip̄an soluit cuz
dicat q̄ homo hominē sibi simillē nō interficit nec vipa vipā
q̄z verū est q̄ hō hominē sibi simillē non potest venenare cū
asimili non fiat actio nec passio. s̄z p̄p̄z hoc nō toliter q̄ sibi dī
simillem non possit venenare ⁊ interficere q̄. ga. non loqui-
tur sibi de similitudine specifica. s̄z d̄ similitudine accidētali d̄
q̄ tenz veruz actoritas q̄ homo hōiem sibi simillē non inter-
ficiat iterficere tñ pōt sibi dissimillē ⁊ hec expōitio ē ad mētez
.ga. si quis consid̄are voluerit intētū totius capituli vbi in-
uenitur actoritas non. n. ē credēduz d̄ galieno q̄ loq̄tur sibi
de similitudinē uel dissimilitudinē sp̄etica hōis aut vīpe q̄z
p̄p̄z tales similitudines vel dissimilitudines nō sit actio nec
passio cū fundamēta eoz. sint in genere sustātie cui nichil est
contrariū q̄re p̄p̄z illā similitudinē vel dissimilitudinē nō tol-
litur nec ponitur actio. vñ relinq̄tur q̄ actoritas d̄bet intel-
ligi d̄ similitudinē accidētali de q̄ verū est q̄ hō hōiem sibi si-
milē nō interficit ut dictū ē tñ q̄z latitudo hūane completionis
ē valdē magna it̄a q̄z xp̄i p̄nt hōes valdē dissimiles dissimilitu-
dine accidētali inter quos pōt rep̄ri actio ⁊ passio p̄p̄z mag-
nā dissimilitudinē q̄ veri⁹ pōt dici cōtrarietas q̄re nō incōue-
nit q̄ inter illa possit contingere actio ⁊ passio corruptiua ⁊
sic non obstat actoritas. ga. cū allia via p̄cedat. ad illd̄ ar-
gumētuz de visu dō q̄ q̄nuis visio fiat intus suscipiēdo ut te-
niz argumentū non incōuenit q̄ per visum possint exire va-
pores subtilēs exītes in oculis. l̄z hoc non sit necessarium ad

visionez causandā sit tñ necessitate conamīnis ab vīdēdum
facti anatura. etiā nichil phibet efectuz intentionalē exire p
vīsum usqz ad rem vīsam cū ad hoc non sit necefe extus rei
corporalis uter supra dictis patet ⁊ sic patet solutio ad ar
gumenta ⁊ finis pñtis questionis.

Queritur. q̄rto. vtrum fascinatio possit aliter
fieri qm p vīsum. dicēdum q̄ non. nā fascina
tio ut ab omnibus cōter exponitur nichil aliū
est qm exterminatio facta ab homine inhōiez
p vīsum. igitur nō aliter qm p vīsum potest fie
ti. pro dterminatione huius q̄stionis ē notādum q̄ fascina
tio ut ad p̄sens expectat pōt accipi dupliciter vno modo cō
ter alio modo ppie. cōter accip̄r p q̄cūqz corruptione siue
exterminatione facta p contagiūz alicuius resoluti ab hōie
in hominē ito modo accipiēdo fascinatōne potest extēdi ad
q̄m cūqz egritudinē factā alicui p viā contagionis ⁊ p̄cipu
e corruptionē siue pñtiā ⁊ hoc modo ptis lepra epidimicus
morbz adepti p contagiūz alterius qui pasciebatur similem
morbz poterit dici fascin⁹ ⁊ talē hñtes egritudinē pñt dici
fascinati. nā fascinatio dē a fascinoze. eo q̄ sicut pp̄r rabidaz
cupīditatē alicui in psona vel in bonis dāpnū infertur ab ali
quo ⁊ tūc dē fascinoz illi factū fuisse ab illo q̄ talē dāpnū sibi
intulit. eodē modo cū alicui p contagiūz alicuius egritu
fertur dāpnū tale dāpnū quomodocūqz trāseat ab vno
in aliū dē fascinoz siue fascinatio. alio modo accip̄r ppie p
ut ab omnibus cōter accipi solet ⁊ sic fascinatio solum f. t p cō
tagiūm factuz per vīsum corporis hūani in aliū corpus ⁊ sic
fascinatio asup sit nomē a famositate efectus qz lz talis cō ta
ctus toricosus aliter qm p vīsum possit contingere. tñ frequē
tius ⁊ certius pōt fieri per oculuz ⁊ jō ab oculo supsit nomē
qz cum contagiūm fiat medantibus vaporibz resolutis a
corpore cōtagiāte ⁊ vapores hēant generari p̄resolutionez
⁊ futiliationē factā a calido i būozibus corruptis ⁊ qz calido
est leuigare ⁊ leuitas sit causa ascētionis manifestū est q̄ hū

sus modi vapores faciēt assensuz ad capd in quo necesse ē re
 cipi ⁊ getari recipi ppter multā cerebri capacitatem ⁊ getā
 tur ut viterius non facilliter ascendāt ppter cranet soliditatē
 a quo facilliores hnt exitu per oculū qm per aliā viā multis
 d causis pmo qz oculi sūt porosi peruij qz omne puiū porosū
 secundo qz ad oculuz terminātur duo nerui magni concavi
 terminātur. etiā multe vene ex qbus componūtur tunice. v3
 retina aranea tertio qz ī aprehensione rei vīse p̄cipue si cu3 o
 dio aut amore consideratur fit conamē virtutis vīsiue ⁊ impul
 sus versus rē vīsam mediātib⁹ radijs vīsuālib⁹ exeūtib⁹ ab ocu
 lis ī quo cōamīnī ⁊ ī pulsu violēter expelli pnt humositates ⁊
 vapores exītes īn oculo ⁊ īn cerebro ⁊ per hūc mod⁹ expelli
 potest virt⁹ intīntionalis hōis venefici p̄ īndīduāle p̄pīeta
 tē mediāte q̄ virtute intīntionalī. homo hōiez potest fascina
 re ⁊ si nichil materialiter ab eo resoluatur ut sup̄ius dictuz ē
 q̄nūis mellī⁹ ⁊ fortī⁹ fiat si talis virtus intīntionalis siue spī
 ritualis adiuuetur mediātib⁹ vaporib⁹ vīuīnōsis q̄ vapo
 res vī impulsus ⁊ vī tract⁹ facti per anhelitū ⁊ p̄pores loci⁹
 corporis rei vīse facilliter ingredi pnt īn obiectuz vīsus eius
 .hu. īnficiēdo ⁊ corrupcēdo usqz ad cor. ex quibus p3 q̄ fas
 cinatio mellīus ⁊ frēq̄ntius fit p oculū q̄z aliter ⁊ īō cōiter sū
 p̄sit d̄nōm nationē magis ab oculo q̄z ab aliquo alio mēbro
 ⁊ sic p3 solutio ad dubiū ⁊ similiter ad argumētuz.

Quid situr quinto. vtrum qd l3 corpus hūanū
 sit susceptiū fascinationis ⁊ vī q̄ sicqz ex su
 pradictis coligi pōt q̄ potissima ⁊ p̄cemptoria
 causa fascinationis est formalis repugnātia ⁊
 contrarietas reperta īter veneficum corpus
 ⁊ non veneficum qd cum ita sit necesse erit q̄ omne corpus
 non veneficum si īnōbita distātia a p̄metur oculo fascina
 tis q̄ntum est ex parte sui sit susceptibile fascinationis ⁊ per
 consequēns omne corpus ad minus non veneficum poterit fa
 scinari. huius tamen opositum magis veritati consonat
 b iij

quoniam non quod cumque corpus humanum presentatum oculis fascinatoris venenari potest sicut non quodcumque corpus extrinsecus in ad aere pestilentiali accipit amorbore pestifero. quod cum omnis actio fiat in pasciende disposito multa sunt corpora indisposita ad pasciendum ab oculo fascinante sicut sunt omnia corpora fortia dura impassibilia huius effectus cum non nisi mediante vapore resoluta ab oculo. vel virtute intentionali habeat fieri quibus non est tantavix quod in corpore fortis resistentie possint inprimere quod ratione soliditatis corporis non sit facilis penetratio. et si penetraret faciliter resolutur ut vapor et consumitur. et etiam inpressio intentionalis impeditur et eorum venenositates franguntur a fortitudine caloris naturalis corporis duri et vigurosi. cuius oppositum contingit in corporibus debilibus et teneris quoniam admodum sunt corpora puerorum et aliquorum adultorum humanorum debilitate copaginis et subtilitate humorum. aquo ortum habuit vulgare dictum amulieribus dicentibus aliquam cito fascinari quod leue habet sanguinem et sic per responsio ad dubium. et etiam solutio ad argumentum

Meritur quinto. vtrum veneficus possit fascinare alia animalia propter quod illa que sunt sue speciei et probatur quod non sic. omne venenum respectu venenati est talis in quarto. sed homo non est talis respectu aliorum. a tali igitur non est eis venenum et per consequens non potest illa fascinare maior est. antioch. sen. secunda prima. c. xxv. ubi dicit tale in quarto est corruptivum et peritium et quoniam hoc operatur per caliditatem de medicina venenosa et si illud operetur per occultam proprietatem de venenorum. ita quod quodcumque corruptivum et peritium graduatur in quanto magis est etiam autem. sen. prima. ma prima. c. de complexionibus ubi dicit quod primus modus temperamenti est tota latitudo complexionis humane respectu ut aliorum animalium. sed quod est temperatum non est talis in quarto. igitur veneficus homo non potest alia animalia venenare que non sunt sue speciei. in contrarium est. Ga. in d. mala complexionibus diuersa dicens. quod per fit ut. hu. q. sunt in quibus danda a talibus ad invicem sunt convenientes et quorum danda. humores non ad invicem conveniant. sed

pp̄ hoc corrupat se ⁊ interficiat ut hō ⁊ vīpa cuiusqz. n. il-
 loz alteruz perimit ⁊ ex hoc qd̄ sit ut cū hō sup̄ scorpionē spu-
 it cū ē ieiun⁹ interficiat ip̄m hucusqz. Ga. ex quibus verbis
 māifeste aparet q̄ hō potest eē veneficus respectu allioz. a-
 nimaliū ⁊ hoc intelligit. Galie. d. hōie inq̄mtuz hō nichil ha-
 bēs venenositatis vltra illd̄ qd̄ p̄tinet hūanitati. q̄nto magis
 erit d. aliquo particulari cui⁹ complexio facta ē venenosa p̄ in-
 diuiduale p̄prietatē aut p̄ accidēs p̄pter inordinatū regimez
 siue partē q̄nadmodū legitur d. puella nutrita napello. māife-
 stū est q̄ talia magis erūt venefica respectu allioz. animaliu-
 cuz etiā sint talia respu etoz. q̄ sunt siue speciei qz maiores
 dissimilitudinē hēbit cū alijs animalib⁹ qz cū hōib⁹. idēqz qz
 tū est expte dissimilitudinis fortius agit in illis ⁊ sic poterūt il-
 la interimere ⁊ corrūpe per visuz qd̄ defacto cōtingit qz mul-
 ti huius modi efectus conperti sūt p̄ experientia ⁊ cotidie ad
 sensuz māifestatur. n̄z ad hoc obstat a rgumētuz aductū in o-
 positū qz minor ē falsa cū d̄ q̄ hō non d̄ talis in q̄ro respec-
 tu allioz. animaliu. p̄mo q̄libet hō veneficus d̄ talis in quar-
 to respectu allioz. animaliu. etiā hominū. qz talitas inq̄to
 non d̄ senp̄ accipi inq̄litatib⁹. p̄mo aliquo accipitur talis in
 q̄rto efectiue. ita q̄ qd̄cunqz corruptiuū. d̄ talis in quarto e-
 fectiue. l̄z inq̄litatibus nō excedat. ad actozitatē autē. d̄
 q̄ tēperamētum p̄mi modi intelligitur q̄litative non tū efe-
 ctiue aut aliter ⁊ mellius. d̄ q̄ illa tēp̄tia respectu allioz.
 aīaliū non intelligatur qz in ea magis ad mediuz accedētia
 repiātur elemēta qz in alijs qz sic nō tenet verū cum cōplexi-
 o aliquoz. animaliu reperiat in q̄ magis sūt elemēta frac-
 ta ⁊ ad mediū pond̄is ducta q̄m in aliquo dissēpato hōie. s̄z
 d̄ hūana latitudo habere tēpmētuz efectiue qz meliores ⁊ p̄-
 fectiores formā meretur q̄n aliq̄ alliaz. complexionū allioz
 aīaliū ⁊ sic p̄ solutio ad argumētū ⁊ responsū ad q̄situz.

Queritur. septimo. vtrum veneficus possit fascinare
 herbas ⁊ plātas ⁊ v̄ q̄ nō sic. inter illa q̄ ad inuicez
 eēntialiter sub ordinatur nula ē repugnātia nec cō-

contrarietas. s; vegetatiua sub ordinatur ab rationalem igitur
inter vegetatiua & rationalē nulla est repugnātia nec contra
rietas & per consequens se ad inuicē nō corrumpēt & ideo homo
veneficus non poterit plātas & erbas fascinare. In contra
riū est veritas ut p; dñapello oleādo eleboro & de qñ mul
tis alijs vegetabilib; q̄ sunt venenosa corpori hūano & inter
illa est maxima cōtrarietas. tūc sic arguitur a simili qñadmo
dū repiuntur vegetabilia venenosa corpori hūano. ita pōt
repi corpus hūanū veneficū respectu vegetabilū q; q̄ rati
one inuenitur in herbis disportio corruptiua hūane cōple
tionis. inueniri etiā potest in hōie respectu vegetabilū cū
vtrōq; sit eadē causa corruptionis. v; repugnabilis q̄ ita
respectu vtroz; q; ergo repiri potest hō veneficus respectu
herbar; & plātariū & per consequens p̄ visū poterit illa corrum
pere. p; cū iam pbatū sit in corpore hūano repiri posse va
pores venenosos exeūtes per visū corrupētes & exterminā
tes homines & alia aīalia & etiā per oculū exire pōt vir
tus spūalis corruptiua ut superius pbatū ē. poterūt igitur
per hoc corrumpi vegetabilia cū inter illa reperiri possit con
trarietas & inimititia ppter q̄s ad inuicē corrumuntur nā e
tiā inplātis reperitur dispositio ad facile pasciēd per oculū
q; multa sunt vegetabilia tenera porosa q̄ sunt cāe dispositi
ue ad facile pasciēdū. s; vbiq; reperiantur agēs potius
pasciēs dispositū susciens a p̄imatio reperiri potest effect⁹ er
go poterit homo veneficus etiā fascinare plātas sicut & aīa
lia. patet etiā p simile d basilisco de quo legitur q̄ incircūtu
sue cauerne & per loca in q̄ cōuersatur omnes plāte sūt aridē &
corrupte ppter vapores & etiā ppter virtutē int̄itiōalē exe
ūtes p oculū & p totū corpus spūis basilisci q̄re nemirādū si
per visum fascinatoris etiā vegetabilia corrumantur. p; etiā
a simili d muliere menstruosa cuius sāguis cadēs sup plātas
viridario eas marcescit & arefacit ut plex; q; per exp̄iētā
contū ē. pre vñ non longin quā est a veritate vapores reso
luti ab illo sāguine & ab alijs humorib; venenosis exun

tes per oculum eundē effectus posse facere et per consequens ut dictum ē reperiri hominē fascinatorē et tā plātāz. Ad arguētūz īpositū dō q̄ l3 maior sit vera minor tñ nō tenet vñt uer saliter q2 l3 vegetātia īq̄ntum vegetātia sub ordinatur āime rōnali nō tñ sub ordinatur īq̄ntū talis vegetatiua ut p3 d vegetatiua napelli oleādz multa. allia. plātārū et herbarū q̄ nō sub ordinatur rōnali potētie siue anime. s3 potius aduersatur et sic argumētum nō pcedit.

Queritur. octauo. vtrum veneficus ōni tempore possit fascinare corpora disposita et vñ q̄ sic q2 omnis agens naturale inquantum tale a proximum passcienti operatur de necessitate cum hec sit discretio inter agens naturale et apzoposito. v3. q̄ agens naturale agit ex necessitate agens apzoposito equaliter se habent ad operari et ad non operari. s3 q2 omnis dispositio venefica est naturalis venefico igitur ōni tpoze poterit veneficus fascinare. pro determinatione huius q̄stionis est notādum ut ex supra dictis coligi pōt q̄ corpus hūanuz eē veneficum pōt dupliciter cōtingere vno modo naturaliter alio modo accidētaliter. voco aut veneficū naturaliter illud cui in pncipio sue generatiōis talis cucurrit dterminata mixtio elemētoz. merito cuius hñe dūit talē indiuidualē ppietate cū q̄. hu. qui in tali corpe generatur ad q̄rūt occultā veneficā q̄litate mediā te q̄. hu. allioz. vñtūz quos tetigerint inficiuntur et corrumpuntur taliter ut redantur inepti ad cōseruādūz vitā. aut forte q2 in pncipio sue generatiōis talis cucurrit in fluxus celestis merito cui? hñt talē ppietate indiuidualē cū q̄ vltra hoc q̄ ē disponere suos hūozes taliter ut possint eē venēna allia et alibus hñt potētia īpmēdi effectū venenosū intētiōaliter et spūaliter ut supra dictū ē accidētaliter aut veneficos voco illos īquoz. pncipijs generatiōis nullo modo cōcurrūt similes dispositiōes fuerūt tñ pducti īmūes et liberi ab ōni mala q̄litate venefica accidit tñ illis illā hñe p̄p̄iō ordinatū regimē et ppter vsū cibarioz. mali nutrimentū et corrupti q̄namodū dicit

Quic. sexta. qrti. secundo d morfu hominis qui potest esse
venenosus p̄cipue si talis hō fuerit nutrit⁹ p̄auo nutrimento
quādmōdū sūt legūina ⁊ allia cibaria corrupta. aut p̄p̄cō
uersationē in aere corrupto ⁊ cōuersationē cū hōmib⁹ quo
⁊ complexionēs sunt corrupte sicut le p̄sus q̄ppter eorū hu
mores p̄nt corrūpi ⁊ venenari ⁊ sic accidētāliter efici potest
veneficus quāuis naturaliter fuerit bone cōpletionis. ad qd
nem⁹ dō tunc q̄ venefici facti tales accidētāliter non quol⁹
tēpore n̄z q̄l⁹ dispōne fascinare poterunt corpora disposita.
p̄z qz tales p̄nt b̄ne disponi qz p̄nt reduci ad pristnā sātātē
cū q̄ non erāt venenosi. Si tñ veneficus fuerit naturaliter
talis dupliciter qz aut sunt reliti in sua naturalitate aut sunt
alterati ⁊ mutati p̄ artē. si p̄mo modo dico q̄ q̄ntum est ex p
te sui omni tēpore poterūt fascinare. qz cū talis venenos⁹
tas sit p̄p̄ia indiuidualis pa⁹ omni īpedimēto secluso sūp̄ ad
heribit subiecto. Si secūdo modo dico q̄ talis veneficus na
turaliter nō sēp fascinabit qz talis dispositio pōt mutari ⁊
īp̄ediri p̄ artē. p̄z de exēplo sup̄ius aducto d̄ p̄sico trasplāta
to ī egipto cui⁹ p̄ artē factū est ex venifico comestibile. p̄z etiā
qz homo p̄ artē potest fieri ex non venefico veneficus ut dic
tū est d̄ muliere nutrita napello ergo potest fieri ex venefico
non veneficū cū vrob⁹ sit eadē ratio ⁊ sic breuiter p̄z re
spōsio ad q̄sitū ⁊ ex dictis facile pōt respōderi ad obiectionē.

Queritur. nono. cuius complexionis ⁊ cuius e
tatis erūt talia corpora venenosa ⁊ p̄batur
q̄ nullius cōplexionis ⁊ nulli⁹ etatis. qz alias
natura frustaretur sine qm̄ intēdebat. s̄ hoc ē
īp̄osibile qz natura sēp operatur p̄p̄z finem.
igitur īp̄osibile v̄r q̄ venenositas repiatur in cōplexiōe hūa
na ⁊ sic nulli⁹ cōplexiōis ⁊ nulli⁹ etatis erit hō venenosus cū
talis nō sit. conā ē nota ātecedēns p̄batur qz cū natura ītēdit
p̄ducere hōmē ītēdit p̄ducet illū sociabile qz hō ē aīal socia
bile ut vult. aristo. p̄mo politico ⁊. s̄ si illū p̄duceret venēosū
talis eēt incōicabilis ⁊ sepabilis acōfortio hūano ⁊ qd non

Intūdebat̃ a natura ⁊ sic eēt̃ frustata suo fine q̃re ⁊c. Iꝯ ad
hāc q̃onem respondere sit difficile p̃pterea qz ut sup̃a dictūz
est ut plurimū venefici sunt tales per indiuiduales p̃pie-
tates q̃ non per discursum rōnis. Iꝯ vīa exp̃mētali conosciun-
tur q̃re difficile erit de eis rōtinare. Iꝯ ut intellectus audien-
tū fiat sollicitus ⁊ curiosus ad maiorē inuestigationē aliq̃d
p̃posse dicā petēdo veniā d̃ insufficientia. qz inbertia ingenij
p̃p̃ij ⁊ difficultas materie condignā percendi facultatē me-
rēt̃ur. dicēduz igitur qz si venenositas fuerit accidētalis qz
sic talis veneficus pōt reperiri cuiuscūqz completiōnis ⁊ es-
tatis qd̃ p̃z qz in debita a p̃rimatō sex reꝝ non naturalū cū
Iꝯ completiōni ⁊ cuiꝯ etati accidere pōt. Iꝯ talis in debita a p̃-
rimatio potius est in q̃cūqz cōpletiōne causare. b. veneno-
sos ut ex sup̃a dictis coligi potest. Iō accidētālīter q̃ Iꝯ cōple-
tiō potest eē venenosa ⁊ per consequēs fascinatiua. tū si talis
venenositas fuerit naturalis jta qz sit aliq̃ p̃pietas indiuidu-
alis cōtracta a generatōne nō cuiꝯ cōplexiōni n̄z cuiꝯ etati
euenire pōt p̃z de cōplexiōibꝯ t̃mpatis nā cū talis p̃pietas
cōtrarietur vite humane ut p̃supositū est impossibile v̄t qz se
cōpatiatur cum complexiōibꝯ medijs eq̃libꝯ ⁊ cū illis cū
q̃bus vita humana multū p̃portionatur qz nō ē verisimile
qz illa q̃ maxime p̃portionatur vite humane ⁊ illa q̃ maxi-
me ei contrariatur ad inuicē conueniāt qz eē p̃portio natūz
⁊ cōueniēs vite humane ex p̃te tēpantiē ⁊ eē dis p̃portiona-
tum ⁊ disconueniēs ex p̃te venenositatis multūz inter se dis-
tāt. relinq̃tur ergo qd̃ huius modi p̃pietas nō rep̃iatur nisi
in extremis complexiōibꝯ totius latitudinis hūane vite.
Iꝯ datet etiā assimili quia veuenū non rep̃itur ī animalibus.
habētibꝯ multā disconueniētā cū hūana complexiōne ut
p̃z d̃ serpētibus in q̃bus ut plurimū rep̃itur venenositas qz
in eis est ōni moda contrarietas in cōpōne elemētōꝝ. res-
pectu hūane conolexiōnis qd̃ manifestatur ex modo incedē-
di ⁊ gradiēdi qz omnia illa gradiūt̃ur repēdo. hō aut̃ ince-
dit modo opōito. s. recte capite elevato ex quibus coniectū.

rari potest q̄ talis p̄p̄ietas nō inueniatur nisi in extremis di
stēpatis dclīnātibus videlz atēpamēto ad caliditatē ⁊ hūita
tē. vel ad caliditatē ⁊ siccitatē. ad frītatē ⁊ humiditatem. vel
ad frīgitatē ⁊ siccitatē. s; indistēpantia calida ⁊ humida nō re
perietur qz anbe iste q̄litates sūt p̄ncipia vite venenositas
cōtrariatur vite igitur. ⁊c. Ecclā qz sanguis est calidus ⁊ hu
midus ⁊ ē tesaurus ⁊ fundamētuz vite. igitur intali distēpa
rantia nō reperietur p̄p̄ietas venenosa. nec reperietur in
distēparātia frigida ⁊ humida qz humiditas obtundit ⁊ es
betat venenositatem ut p̄z per Auice. sexta. q̄rti. decētez qz
omnia animalia venenosa eiusdē speciei illa q̄ morātur in
locis humidis ⁊ vnbrosis min⁹ participāt venenositatis q̄n illa
q̄ morātur in locis aridis ⁊ calidis qd̄ ego vidi duz essez in
insulis nouiter reptis vbi morsus scorpio nū nichil fere vene
nositatis hēbant p̄p̄rea qz in illa Regione multa abūdat hu
miditas. q̄re ecclā credendū est qz in tali distēperātia non re
p̄itur p̄p̄ietas venenosa. Ex qbus relinquitur qz p̄batum ē
qz p̄p̄ietas venenosa cōpaciatur cuz hūana complexioneqd̄
talis rep̄iri pōt in extremis distēperantie frīgitatis ⁊ siccita
tis qz anbe iste q̄litates. contrariantur p̄ncipijs vite sicut ⁊
ip̄m venenum. Ecclā qz multa aī alia huius modi cōplexio
nis rep̄iūt in qbus rep̄itur venenū sicut sunt ōnes species
araneaz ⁊ genus salamādre. Ecclā canes cuz sint melāco
lici ut multū incurunt rabie q̄ causatur ab humore melāco
lico facto venenoso. Idōt ecclā reperiri in extremis distēpe
rātie ad caliditatē ⁊ siccitatē. qd̄ fūdari potest sup̄ glosa illius
dicti apostoli ad galatas q̄ dicit qz sunt aliqui hōies habētes
oculos vrētes qui solo visu interficere possunt quos viderē ta
les aut nō poterūt eē nisi calidi ⁊ sici colerici adusti. p̄cipue
habētes oculos multū mobiles in qbus naturaliter aparēt
vene rubee qd̄ signū est calitatis cerebri ⁊ idō cerebrum illo
rum dispositū erit ad fortius attrēdum vapores venenosos
corruptos exītes in corpore. qd̄ similiter coniecturari pote
rit qz multa animalia venenosa sunt huius cōplexiōis sicut

basiliscus. vel regulus et omnia genera aspidū et tiorū. et vi
 perarū ut vult Aulic. sexta q̄rti. q̄re credēdū est hōies ve-
 nenosos et fascinatores potius eē huius complexionis q̄m al-
 terius. et ego p̄ experiētiaz aliquādo vidi hōies difamatos
 hac pessima p̄prietate fuisse p̄dicte complexionis. Etredo etiā
 ceteris paribus in maiori numero reperiri mulieres hoc cri-
 mine lesas q̄m viros. iō q̄z ratione sexus fortiori lapsu atez-
 pamento labātur et q̄z ut plurimū corruptibiliorib⁹ cibis ve-
 sciuntur q̄n viri. etiā q̄z quolz mēse ut menstruose sup̄sultitates
 expelātur ebullit. san. melāconic⁹ menstruosus p̄pter q̄z ebull-
 tioonē asēdunt vapores ad capd corrupti qui per oculum
 p̄iūt exire ut aparet in exēplo de speculo et hec dicta sint de cō-
 plixione. De etate tñ dico sub correptione q̄ ut plurimū in-
 uenietur talis venenositas in iuētute et senectute. in etate
 aut infātis aut nunqm̄ inuenietur aut raro q̄z tales supra-
 dicte dispantie cōplexionales rōne etatis contēperātur e-
 ciaz q̄z ut dictū est hūtas remittit et obtundit venenositatē et
 infātes p̄p̄r a p̄pincare p̄ncipijs generationis cōstituti sūt in
 humido q̄re illorū dispēperātia. et etiā venenositas remittē-
 tur q̄tenus etates seq̄ntes detegant dispantiā et humiditas
 inpeditiā consumatur et hec ad p̄iis sufficiant de predicta di-
 bitatione. Ad argumētum dō q̄ natura non frustratur sine
 q̄m intēdebat p̄mo sēp intēdit p̄ducere tale q̄le conuenit et
 meli⁹ qd fieri pōt. tñ aliquādo p̄ accidēs inpeditur q̄z cōtin-
 gūt mostrositates in natura itaqz sēp natura intēdit pro-
 ducere perfectū inpedita tñ aliqm̄do non pōt et facit qd pōt
 nec iō seq̄tur q̄ frustratur sine q̄mtuz ē ex se et ex parte sui et
 sic p̄z solo ad argumentum.

Queritur. iō. quare actores famosi sicut Galie-
 nus. Aulic. Rasis. et alij multi de hoc morbo
 nō capitulauerūt cū non credatur hos fore in-
 sufficiētes ad hoc breuiter sine argumētis sub
 correptione dō. q̄ fortisuo tēpore non ita e-
 rat māifesta causa hui⁹ effect⁹. nec p̄ cōseq̄ns remedia non e-

eant inuēta sicut ⁊ nūc sunt nobis cluz hoc ut pre dixi possit
 inueniatur via expmētali qm rōabili de q cognitione expe
 rimētali dicit Ga. ⁊ nō ē impossibile ut post me veniat aliq q
 alia inuēire possit q nūc nō sunt michi nota. itaqz nimioꝝ
 si tēpore istoꝝ nō tanta habita fuerit cognitio expmētalis
 s hoc morbo ⁊ de euētu etus qre illum intactuz dimiserūt.
 Aut forte dicēdum q huius modi venenositas cū ut pluri
 mun sit ppter as indiuidualis q in quātum talis nō cadit sub
 arte nisi reductiē ⁊ indirecte ⁊ ut artifice pcederēt s hoc nō
 fecerunt mentionē. Aut aliter dicēdum cū cōciliatore dise
 rētia. clxvj. alegādo aly incenti loquid dicētem q quid exp
 nūt incantationes eo q in eoꝝ non cadit artē sensibilē ⁊ en
 tē ⁊ apertā inq actus considerantur mani fesciores qlitates
 parum excedētes pmaras sicut. Ga. vj°. simpliciss̄i dīestans
 chaniachirum ⁊ bamachium cunctis diaforis dem pferens.
 itaqz q forte iste efectus non ē manifeste reducibilis ad sen
 sibles qlitates de hoc non cōsiderauerūt predicti tan qm s
 ente hūitē causam in manifestā ⁊ in aptam ⁊ sic ad qōnem ⁊
 etiā quo ad primā partem presentis tractatus.

Incipit secunda pars.

pcedita prima parte huius tractatus ⁊ q ma
 gis pertinet ad theoricam jan accedendū est
 ad praticā q deficiatior est pcedēti qz. l3 prece
 dens maximā in se cōtineat difficultatē ppter
 ca qz pauci vsqz nūc s ea loquuti fuerūt. nā qui
 dan dñino eam negauerūt. alij. l3 rarissimi disgresim ⁊ di
 minute eā tetigerunt. ⁊ in pratica multo minus sufficienter
 reptum est ideo cun timore ad eam acedo nō nisi pauca q di
 spersum in antiquis reperi aducā. veruntū omnia superficio
 sa q tan in remediādo qm incognoscēdo morbuꝝ fascinatio
 nis a multis tradūtur ⁊ ad huc obie in vsu hūitur relinqn tā
 qm sē fideꝝ repugnātia. Diuidā presentē ptē in tres partes
 principales in pma ponetur cura pseruatiua. In secūda sig
 na onēsiua egritudinis. In tertia ponetur cura curatiua.

Prima pars diuiditur in duas partes in prima ponuntur
remedia p̄seruatiua operatiua per manifestā q̄litate. In secū
da operatiua per occultā p̄prietatē. p̄ prima parte q̄ ut pluri
mū qui ab hoc morbo vexantur sunt infātes. p̄ter eorū tene
ritatē ⁊ facilempasibilitatē. aliatuz aut̄ etatū p̄pter oposi
tas causas nō sic huic prauē corruptioni apti sūt nisi fuerint
aliqui delicati hñtes corporis raritatē cū subtilitate huōrū ⁊
debiliū virtutū qui nō ita freq̄nter inueniūtur sicut infan
tes ⁊ q̄ infātesut plurimū nō sunt potētes accipere medi
camina p̄ os nec obidiētes solum ponuntur in cura p̄fer
tiua ea q̄ exte rius aplicari p̄nt ⁊ p̄mo ut dictum est ea q̄ op
antur per manifestā q̄litate qualia sunt omnia aromatica tā
calida q̄m frigida quoniā omnia ista iuuāt purificādo aerē
cū iste morbus mediāte aere cū taminato contingat ⁊ con
fortando mineras omīnū virtutum quibus cōfortatis cor
pus hūanū resistere pōt prauē ⁊ corrupte inpressioni veni
nose q̄ omnia faciunt p̄bete medicīne teste. Auiē. inde vi
ribus cordis c̄ p̄mo. dicens nulla res est magis inimica ca
lori naturalī q̄ fetidus ⁊ malus odor. ⁊ ideo sicut fetēs odor
sp̄us alterat ⁊ corrūpit ita bonus viuificat ⁊ restaurat ⁊ iō
Arenal. in libello d̄ p̄mo dicit q̄ anima suscipibilis cū q̄ cōica
mus cū brutis fouetur odoze bono similiter mesue in d̄ cō
solatione medicīnarū. intētiōne p̄ma. c̄. p̄mo. ⁊ de odorib⁹
inquit scire debes q̄ odor bonus in medicīna q̄n̄ ad latus
incolumitūz declinare facit ⁊ illd̄ ideo quoniā dilatat animā
⁊ sp̄itus ⁊ virtutes reparat ⁊ virtutūz mineras confortat.
q̄re omnia aromatica tan simplicia q̄m composita maxime p̄
seruare p̄nt corpora parata in hūc pessimū irruere morbu
z fumigādo loca habitatiōis. vel irrozando cūz aquis odor
feris siue asportādo collo vel quomodo cūqz fiat. diuersa tñ
in diuersis t̄porib⁹ nā t̄porib⁹ calidismagis iuuabūt aroma
tica frigida qualia sūt. rosa. mirtus flores neūfaris. sandali
cāphora ⁊ ōnia genera pomorū. redolētū folia ⁊ rami citro
rū ⁊ limorū ⁊ cō similia. tēpore aut̄ frigido iuuabūt aromata

calida q̄lia sunt. cinamo. garlof. calamitis aromaticis. lignū
aloe muscus ambra cortices citri solium rosmarinus. vngu
la odorifera mellisa. florac calamita laudanū th^o aq̄ musta
ta ⁊ consiliā. tēporibus autē medijs facies mixtionē de calis
dis ⁊ frigidis. secundū magis vel minus sicut tibi vīsum fu
erit tēpus magis aut min^o declinare ad caliditatē vel ad fr
gilitatē ita ut p̄oratiōes pānoz. ⁊ per fumigatiōes eorū
⁊ suoz. habitaculorū diuersa in diuersis tēporibus aplicā
do tuū infantulluz securum poteris ducere a pessimo ⁊ infe
cto oculo fascinatoris. vt te igitur ad actū praticanū aducas.
facias talē irorationē p̄potētibz tēpore statis. Recipe aq̄
rosaz. lb. j. aceti albi. 3. iij. pulueris sandalozum citrinoz. ⁊
.ru. ana. 3. f. mixce cuꝫ hac aqua irorare potēs pānos ⁊ in
dumēta paruuli ⁊ eclām domicillūz. vel facias sic. Recipe
aq̄ rosaz. vel floz. uenifariss. lb. j. aceti albi. 3. ij. vini odorif
feri. 3. iij. sandalozum alborū ⁊ citrinoz. ana. 3. j. ⁊ f. cam
phore. 3. f. irora ut supra p̄ pauperibz sufficit aq̄ rosaz.
vel floz. nenufaris cū aceto. poteris etiā suffumigia face
re p̄ diuitibz sic. Recipe vnū de trostiscis canphore conq̄sa
⁊ pone super prunas ⁊ suffumiga puulum ⁊ eius indumēta
⁊ locū habitationis. vel facias sic. Recipe corticū citroz
citrāgulozū ana. 3. f. rosaz. .rru. acedlesicce floz. uenufa
ris ana. 3. iij. sandaloz. .rru. ⁊ citrinoz. ana. 3. ij. ⁊ f. can
phore. 3. f. harabe. 3. f. terantur grosso modo ⁊ fiat trost
isci cū aqua rosaz. de q̄b^o vnus cōcasatus ponatur sup̄ pru
nas ⁊ fiat ut supra. poteris etiā tēpore statis poma confice
re ⁊ collo suspēdere sic. Recipe flozū nenufaris violaz. flo
rū buglose rosaz. .rru. sandaloz. rubeozum ⁊ citrinozū spo
diū ana. 3. j. ⁊ f. canphore. 3. ij. corticū citri. 3. ij. macis nucis
muscate maiorane ozūm garlofilū harabe floracis calami
te cardāoni. masticis zedoarie ligni aloes cubebaz. ana. 3.
f. ambre. 3. j. musti. 3. f. laudani. 3. iij. conq̄sentur cū aq̄
rosaz. vltimo adātur mustus ⁊ ābra omnib^o in simul mala
xatis fiant poma perforata decentis magnitudinis que ad

colum asportata odoranda sunt p sepe. t̃pore aut̃ yemis po-
teris domum ⁊ paruulos fumigare cū linis odoriferis ut ju-
nipi cipressi rois marini ⁊ simillium. valet etiā in isto casu
sufumigia facta cū trosciscis de ligno aloes vel cū trosciscis
de cipo mesue vel de gallia muscata. vel alipta muscata ab-
sternēde sup carbones ut dictum est. vel facias sic. Recipe.
3. j. corticis citri mellisse ana. 3. vj. ligni aloes storacis calami
te. galie muscate ana. 3. ꝑ. laudani. 3. vj. fiant troscisci cum
pistello aliquāter calido abendo ambre. 3. ꝑ. musti. 3. j. qñ. s.
molificata fuerit pasta ita ut cū pistello absqz vltiori cale-
factione fieri posset ⁊ sup prunas ituis fumigijs vtēre. quo
t̃pore conficere poteris poma ad portā duz taliter. Recipe
storacis calami corticis citri ana. 3. ij. beem albi ⁊ rubey.
mente sicce gariosi cardo momi ligui aloes valariane cala-
mi aromatici mirtillozū ana. 3. j. sandalorum citrinoruz ma-
sticis canphore ana. 3. j. ⁊ ꝑ. macis nucis m^o. cinamomi an-
bre ozimi gariofilate ana. 3. ꝑ. musti. 3. j. laudani purissimi.
3. iij. ⁊ ꝑ. conficiantur poma cū aq mellisse ⁊ si ip̃a conficiē-
do pistello calido necē sit vti molificata tota pasta ad datur
malaxando cū manibus ambra ⁊ muscus cognitis hijs que
debent fieri t̃poribus extremis facilliter scietur modus apli-
candi medicinarū t̃poribus medijs nam p̃ma medietas ap-
tuni similatur statim. secūda aut̃ similatur yemi. similiter p̃ma
medietas veris similatur yemi ⁊ secūda similatur statim ⁊ le-
uiter q̃s intellectu hūis moderare sciet omnia q̃lter sūt fiēda
quolibet t̃pore ⁊ ista sufficiant de remedijs fascinationis pre-
seruatiuis opantibus a manifesta qualitate. Deinceps dice-
mus de opantibus p̃specificam proprietatē cuius modi sunt
carbunculus seu antras taliter ap̃iscis ph̃is nominatus cu-
sus tres sunt species ut refert Albertus magnus in suo de
lapidibus p̃ciosis c^o. de carbunculo. s. balagium grana-
tum ⁊ rubinum. h̃ij. n. lapides ⁊ si in munerabiles habeant
virtutes omne aereum venenum adqz vaporis fugant

venenosos ut ipse aserit vertuz in his pstantiore dicit eē
granatum precipue coloris violacei. valet etiam saphir⁹
quoq; iacintus ut ipse refert auctoritate Aristotelis in libel
lo de lapidibus preciosis. Idem refer constātinus. cap. de
incantatione ⁊ colli suspensione dicens q̄ nō solum aerē ve
nenosuz corrigīt verū etiā cor cōstringit ac eius virtutes in
simul co adunat ita ut inqbus cūq; ipm alterare potētiā
resistere valeat. ⁊ in hoc omnes philofosi de lapidibus pre
ciosis tractātes conueniūt. bonum etiā est super cor aducere
saphirū tollit. n. corruptionē ⁊ liberat a contagione p ut dī
cit Alber. ⁊ valet cōtra venenū. Idē aserit de agate. idē in
suo de ymaginibus recitat q̄ portator ymaginū astis serpē
tarij alicui lapidi precioso stultatus venena fugat omnia ex
quo inferri potest q̄ si in lapide virtutē hñte aerēuz fugādi
venenū fuerit sculta in hoc casu pderit mirabiliter ⁊ ymago
est vir scintus serpēte cuius capō manus dñtera tenz caudā
vero sinistra. omnes. n. isti lapides indigito vel q̄liter cūq; a
sportati preferuāt portantē. a fascinatione q̄litate venenosa
in aere inpresaz corrupēdo vel virtutes corroborando ta
liter q̄ nō si nunt asportantē infici tali praua q̄litate. valet si
militer ad hoc cor alius ad colū suspēsus ut dicit Mascozides
similiter folia lauri. radices mādzagere. valet etiaz susumi
gium factum ex harba tunicis. confer etiā ad hoc asportare
in manu vel ad colū. semē casie fistole. valet similiter suspē
sio carda momī maioris ⁊ etiaz radix iuntie ad colum. Et ē
singulare remediū in preferuādo oculis dñter muselle po
situs p̄us in aceto p octo dies deinde extractus ⁊ positus in
anullo ⁊ asportatus precipue si ponatur sub aliquo lapide
supra dictoz. pdest etiā ad hoc cor vulpis gestatū. valet et
iam argētuz viuū iutro mīsum in calamo vel in auelana ar
gētea ⁊ asportatum. idē facit coriū lupi marini similiter a
sportatum. ad idē dentes piscis vacati iullos asporati. simi
liter rostrum vulturis cū lingua a sportatum preferuat. etiaz
lapilli. qui inueniuntur in supcilijs aquile ligati in corio eius

et asportati mirabiliter p̄seruant a fascino et ita cūq;
aeris corruptione. hec reperi in libris antiquorū iuuantia
preseruando et ap̄opietate spec̄ifica operādo que sufficiant in
cura preseruatiua.

Nexpedita prima parte principalis huius secūde
partis j̄a accedo ad. secundam in qua ponens
tur pro posse signa ostensiuā. eciam supersti-
ciosa ut p̄e dixi obmitendo. primū signū est
cognitio dispōnis egroti videlicet si sit infans
formosus graciosus et p̄cipue si fuerit generose vestitus qz
hec arguunt dispōnem corporis p̄suri et occasionem ut cum
atentio ne aspiciatur a videntibus. vel si sit iuuenis et fuerit
bellicatus leuis sanguinis quē admodū sunt colerici de co-
lera rubea aut colerici sanguinei qui propter apturam po-
roz. et propter subtilitatem hūorū. facilius pasciuntur a cau-
sis extrinsecis et cum in hijs nō aparuerit alia euidentis cau-
sa suspiciandū est de oculo p̄cipue si cum hoc alia aparue-
rint signa. qualia sunt perturbatio coloris faciei cū inclina-
tione capitis versus terrā et qz non nisi cū difficultate eleuat
oculos et quia desiderat in lecto jacere magis qm rō expo-
stulat. patitur eciam laxitudinem membrorū. quasi si non ha-
beret vigorem in illis. eciam est sollicitus et curiosus et nescit
de quo. habet eciam suspira spatiosa. patitur angustias in cor-
de stricturā et alices et ositationes dolet totū corpus abor-
rere cibum. Eciam qz noui vñr in illo signa alicuius morbi
specialis cogniti. et qz non conferūt ei medicamina solita iu-
uare. aliquanodo friget aliquanodo calet. fit eciam in eo al-
ternatim mutatio coloris. sudat aliquando sudoribus irro-
nabilibus nichil ei iuuantibus cito incipientes et desinentes
constringit frequēter manus astringēdo digitorū pollicē. au-
dit acutius solito. est eciam constrictus ventre. Cum hec ta-
lia signa videris in tuo egro puta illum fore fascinatū. So-
lent perij vt hanc possint cognoscere egritudinem aponere
sup̄a capō p̄sientis p̄nūm madesactū in vrina egroti qm

permittunt supra caput explicari inde considerant in panno
si apparent ibi macule iufficientes pñum iudicant illum fore
fascinatū ⁊ dz eē pagrus lineus mūdus. Alij considerāt
lacrimas egroti in gustu quas si inuenirint salias cū ama-
ritudine iudicant fascinatū esse egrotum. Ex quo notetur
q̃ aliquo tale eger erit lacrimans sine causa ⁊ bec sunt sig-
na naturalia ostendentia fascinationem per que si conside-
ras diligenter certus poteris fieri de morbo qm cū agno-
ueris ut istra remedijs curabis ante quā indertus veniat.

Usta est tertia pars principalis in qua ponitur
cura curatiua q̃ ecclian continebit duas partes
in prima parte ponetur regimē sex rez. nō na-
turalium ⁊ modus curandi per medicinas iu-
uantes pmanifestam qualitatem In secunda
ponentur medicamina bozoartica siue iunātia per ppieta-
tem. Et quia in pñio huius morbi est venenosa maxima cū
diligentia succedens est infirmus ante v3 quam venenosi-
tas confirmetur ⁊ sp̃ ⁊ bu. corrupatur quia piculū est in
mora sicut in omnibus alijs venenatis. p̃ximo igitur ret-
tificandus est aer ut jan p̃dixi incurā p̃seruatiua qz omnia
que valēt in p̃seruādo valent ecclā in curando. jōqz aer eo-
rum tēperetur cū rebus aromaticis cordialib⁹ calidis in ye-
me f̃ris in state de quibus facta es mentio superius. jō non
vltcrius hic repeto. teneantur infirmi in aere claro ⁊ super
omnia custodiatur ne visitetur a muliere menstruosa quoniam
hoc eēt addere venenum veneno. De cibo ⁊ potu. sieger fu-
erit lactans ut multociēs cōtingit retificetur lac nutritis cū
optimis cibarijs tēperatis si nutritrix sana ⁊ bñe disposita ex-
titerit si veronon eius cibaria declinent incontrariā partes
discrasie tñ mellius erit ut tūc lactetur a nutrice bene sana.
Si tñ infans cū hoc patiat. se. ut nō nūquam contingere
potest cibaria nutrientis tenperentur cū lactucis cucurbis-
tis a gressa succo aranciozū limonum ⁊ eius potus sit aqua
ordei facta secundum artem. Si tñ sine febre fuerit bonū erit

ut nutritrix poterit vino albo aromatico cum aqua temperate
mixto. Si tamen eger alterius fuerit etatis regatur bonis ciba-
rijs et temperatis et sufficientis nutrimenti et cogatur senper co-
medere nam iste morbus propter eius venenositatem continuo re-
soluit et corrumpit spiritus et virtutes debilitat et appetitum postrat
quare cogendi sunt ad alimendum cibum ut inueniatur ma-
teria ex qua spiritus regeneretur et virtutes resumantur. Ideo
quod cibandi sunt pullis gallinarum iuuenibus caponibus. etiam
nouis perdicibus carne edulina vitellis ouorum recentium sa-
sianis auiculis paruis pinguibus et similibus omnibus his
conditis et alteratis secundum dispositionem pascientis et tempus
anni et alijs circumstantis obseruatis que omnia reliquantur dis-
creptioni medici. etiam confortatis cum rebus cordialibus si
cut illi visum mellius fuerit quod de omnibus facere mentione
sigillatim esset prolixum. Si vero multum debilis fuerit non va-
lens sumere cibaria in substantia dentur sibi brodialia supra
dictorum carnilium et contusa et succus eo modo quo fieri solet
senper admixcendo cordialia calida aut frigida ut supra
dictum est. possunt etiam vti precipue si habuerint. se. amido facto cum
lacte almidolarum et ordeato et avenato et alijs similibus que
omnia facere potest cum brodio pulorum ut sint nutritibilia.
potus aut eorum si non fuerint febrientes sit vinum album o-
doriferum temperatum cum sufficiente quantitate aque. si tamen fu-
erit febriens poterit aqua cocta cum auro aut vino grana-
torum mureorum. Eussent omnia cibaria sicca per naturam vel
per artem. quare potius ei conueniunt elixa quam asata. verum
tamen si magis libet gratia appetitus vti asatis sint conuenienter
assanentimis desiccantur. prouideatur senper ut habeat ventrem
laxum taliter ut non remaneat per diem sine beneficio ventris
et si per naturam non fecerit prouideatur cum clisteribus leniti-
uis. qualia sunt facta. ex decoctione malue bisimalue blete
mercurialis flozorum camomille de qua accipiat quatum suffi-
cit cum. 3. iiii. oley violarum aneti. vel melliloti. vel. se. lini. 3. ij.
zucari rubey. 3. j. salis quantum sufficit fiat clistere. stricetur vni-

uersaliter de mane ante quam comedit cū pāno lineo nec
nimis aspero nec nimis leue. incipiendo prius in cruribus
deinde in brachijs post eundo ad spatulas ⁊ dorsum. deind
ad pectus ⁊ illa ⁊ extendad plerūqz menbra sua ad modū
hūitis alices ⁊ hoc faciat sepe. Laueat anīme accidentia si
cut ira timor tristitia. cōseruetur senper letus cōsoletur ver
bis bone spey ⁊ cū musicis instrumentis non permittatur eū
ma nere solum ⁊ hec de regimine sex rerum nō naturalium
sufficiant. Regimen autper medicinas in duas diuidetur
partes sicut ⁊ cura pseruatiua diuisa fuit. Primo ponētur
medicamina iuuantiaper manifestā calitatē. secūdo iuuātia
per proprietatem ad curā igitur accedēdo. si in corpore pas
cientis fuerit plectorā aut cachochimia est considerandum
vel si nichil horū fuerit. quoniā si corpus mūdus fuerit asu
perfluis hūoribus solum conueniunt alterantia ⁊ confor
tantia per manifestam. siue per oculatā qualitatem qualia
inferius aponentur. si tñ non mūdus fuerit corpus sanum
consilium est non spectata digōne. hūorū nō tamen cū vīo
lentia erradicare quia cū sit morbus venenosus timendum
est ne. hu. corrupti ⁊ venenati si incorpore dimitātur alios
secun corrupant ⁊ cū hoc vita peat āte omnia tñ cū egro
tum cognoueris laborare morbo. fascinationis bonū est a
liquīd dare de medicinis bezoarticis aproplatis quales in
ferius ponētur. deinde si oportet fiant euacuationes. jō qz. si
sanguis fuerit peccans ⁊ pasciens iuuenis ⁊ virtus cōstans
flebotometur ex basilica dextra vel sinistra ad quātitatez. q
tuor aut quīqz vinctiarū qz si replectio maior fuerit ⁊ oportu
erit secūdare fiat die segnte ex parte opōita ⁊ extrahatur sā
guis iusta tenorez virtutis. si vero pasciens fuerit infās aut
debilis excarificentur nates aut pulpe coxarū considerādo
senper virtutem pascientis. qz si alij. hu. a sanguine abun
dauerint euacuentur secūdū exigentiam. hu. pecantis. nā
si. hu. pecās fuerit colera poteris euacuare cū succo rosaꝝ.
vel diaprunis vel oīa magna cū electuario de psillio mese

vel. cū pilleris de reubarbaro. vel aureis sicut tibi melli⁹ vi
suz fuerit. vel facias sic. Recipe capilli. ve. violaz. floz. lupu
loz. ana q̄r. ptē. ʒ. ʒ. p̄uoz. jubaz. ana nūero. viij. sebestē
tamarindoz. liq̄ricie rase ana. 3. iij. fiat decoctio de q̄ accipe
3. iij. in qua disolue magne vel capsie. 3. j. electuarij d̄ succo
rosaz. vel diāmagū. 3. ij. sirupi violaz. 3. j. fiat potus ⁊ ad
vel minue secūdu virtutis tenorē. vel facias sic. Recipe rei
barbari. 3. ij. spīce grana. vj. infūde in aq̄ lactis vel aq̄ endi.
3. j. ⁊ ʒ. vini albi. 3. ʒ. stet in infusione per horas octo ad
minus. deinde facta exp̄sione adde magne vel casie diso
lute cū aūt dicta decoctione. 3. j. sirupi violaz. 3. j. ⁊ fiat pot⁹
ut supra si tū fuerit aliquid. hūoris melācolici qd̄ ut multum
fit in hac egritudine facias inōnibus ut supra nisi qz loco suc
ci ros. vel magne pones electuarij hamebt mesue. 3. ij. ⁊ in d̄
coctione poteris addere epithimuz. Si vero fleuma fuerit
supra abūdans purgabis cū diacartamo diāfenicone. vel
cū hātartico inpiāli vel cū pilloris de pera. vel cochis. vel
degarico ⁊ similibus. vel facias sic. Recipe capilli. ve. mel
lise ylopi florum buglose. ana. ʒ. ʒ. pasulaz. enucleatarum
3. ʒ. p̄uoz. numero. vj. fiat decoctio de qua accipe. 3. iij.
in q̄ disolue pulpe casie fistole q̄r. iij. diāfenicōis. 3. iij. mellis
rosaz. colate. 3. j. fiat pot⁹. vel facias sic. Recipe agarici. 3. ij
sal geme. 3. ʒ. infundantur in. 3. ij. oximellis per. xij. horas
post exp̄matur ⁊ colētur ⁊ mīxceātur cū. 3. j. pulpe casie fis
tole pus disolute in supradicta decoctione ⁊ fiat potus. ego
tū supra ōnes medicīnas laxatiuas in tali casu magis lau
darem farma cū degarico qm̄ aliqd̄ aliū qz cū hoc q̄ ē me
dicīna vniuersalis habet mirabilē p̄ptetatez contra cūnia
venena ut vult Aulic. sexta q̄rti cap. d̄ curatione venenozū
in vniuersali. q̄ si egritudo vltērius p̄ceferit tu etiā p̄ced
cū sirupis confectionibus cordialibus etiam cor epithimā
do ut inferius videbis. dabis igitur sirupum de ribes vel d̄
acetositate citri vel de succo limonum vel de sirupo de ace
bula citonioz. vel de pomis cū aquis etiā cordialibus q̄

le sunt rose scablose buglose tormentille mellise flozun ro
ris marini illas tamen parando secundū q̄ tibi visum fuerit
declinando ad calidū aliquando ad frigidū pro ut tue dis
cretioni visum fuerit qđ hic non oportet amplius exp̄esare
ne forte nimis prolongetur sermo. poteris eciam vti conse
ctionibus cordialibus q̄lia sunt magnus xpi cum perillis ⁊
diacoralis qđ hic maxime comēdatur. vel facias hanc mix
turā. Recipe cōserue rosaz. violaz. borragis buglose ana
.3. ꝑ. cōserue nenufaris. 3. ij. manus xpi cūperillis. lb. ꝑ. frag
mentorum omniū lapidorū preciosorū. 3. ij. testiculorū leo
pardī vel sanguinis mustelle si inuēiri poterunt sin aut fiat
sine eis. 3. j. folliorū auri numero .xij. fiat confectio ⁊ daure
tur de qua dare potest ad libitū. ꝑ infantibus fac sic. Re
cipe visti q̄cini. se. peonie munde ana. 3. ij. iacinti sinarabī
zafiri ana. 3. ꝑ. margaritarū. 3. j. os de corde cerul. j. cro
ci. 3. j. seminis galitrici. 3. j. zedoarie galange ana. 3. ꝑ.
sirupī limonū quātum sufficit taliter ut fiat confectio liquida
ut cū cloq̄ari possit sumi d̄ qua dabis ad libitū ⁊ interpo
latim tuo infantulo fascinato q̄ cū hoc bñe se habebit. po
teris per te ipm̄ facere ep̄thiāta ꝑ cordis confortatione ad
caliditatē vel ad frigiditatē ⁊ decliāta sicut tibi visum fuerit
que ex doctoribus p̄te poteris colligere que non curo ex
plicare timore prolixitatis q̄ hūc tractatum non feci pro ig
rantibus. Ideo sufficiant hic remedia inuātia per manifest
tan qualitatem q̄ jan transeo ad sp̄licandum medicamina
bezoartica. quorū primum tale erit. Recipe sanguis hu
mani. sanguis taxonis ana. 3. ij. Recipe herbe tumicis dip
tami gentiane tormemtile morsus diaboli accipiēdo rabi
cen ⁊ herbam croci ana. 3. j. fiat puluis de quo exhibere pote
ris 3. ij. ad plus vel minus secundū virtutē ⁊ subiectū pasciē
tis cū aliqua supra dictaz. aq̄ru. valet eciam ad hoc apen
sio foliorū oz imi garioflati ad aures. similiter iuuat a
portatio vngularum onagri ⁊ anulus factus ex vngula a
sini domestici. iuuat similiter odorare p̄sopum ⁊ lilium con

nalium. Et inunctio facta ex mixtione sanguinis humani ⁊ olei per totum corpus soluit fascinationem. Item testiculus leopardi salutus cum mirra ⁊ croco explicatus datus ad quantitatem faue soluit morbum. fumigatio facta cum pillis vrsi etiam curat egritudinem. Et susumigium ex stercore passionis vel cum interioribus eius. v3 corde icore epate curat fascinationem. Item sanguis auis mergalionis que est auis marina insatiabilis pluerizatus ⁊ bibitus mirabiliter curat valet etiam ad hoc auis pica comesta elixa vel assa ut refer Gilbertus ⁊ ista sunt que reperi in libris antiquorum iuuantia in cura predicti morbi ⁊ sic fit finis.

Deo gratias.

